

27-01-2020

Duurzaam testlandschap Dienst Testen

Dienst Testen (voorheen LCDK) is opgezet om voldoende testcapaciteit in Nederland te realiseren, behouden en verdelen zodat elke burger met klachten getest kan worden. Later is het testen van burgers zonder klachten toegevoegd. Het doel is de pandemie te bestrijden door zowel grootschalig en laagdrempelig COVID-19-testen aan te bieden, als ervoor te zorgen dat de reguliere diagnostiek niet in het gedrang komt. De Dienst Testen is hierbij verantwoordelijk dat de kwaliteit en veiligheid in de gehele testketen wordt geborgd volgens de geldende normen. Dit houdt in, kwaliteit en veiligheid vanaf monsterafname op testlocaties tot analyse en het invoeren van de uitslag in CoronIT door gecontracteerde laboratoria.

Dienst Testen werkt hierbij volgens het testbeleid uitgezet door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en volgt de adviezen van het Outbreak Management Team (OMT). Om bovenstaand te realiseren werkt Dienst Testen toe naar een duurzaam testlandschap waarin laboratoria en GGD'en effectief samenwerken aan preventiebestrijding.

Een duurzaam testlandschap streeft naar rust en een toekomstbeeld voor alle betrokkenen, c.q. de burger, GGD'en en laboratoria. Dit wordt gecreëerd doordat:

- Nederland voldoende test- en laboratoriumcapaciteit heeft, zodat elke burger zich kan laten testen en zo snel mogelijk een uitslag ontvangt;
- Veranderingen in de testvraag gemakkelijk opgevangen kunnen worden, bij voorkeur zonder stromen te verleggen doordat ieder (type) laboratorium voldoende reservecapaciteit heeft;
- Dienst Testen een duidelijk toekomstbeeld biedt zodat zowel GGD'en als laboratoria op (middellange) termijn weten wat ze kunnen verwachten;
- De kwaliteit in het testlandschap bij alle partijen op niveau is;
- Partijen voortdurend met dezelfde partner(s) samenwerken zodat aan een duurzame samenwerkingsrelatie kan worden gebouwd.

Het model

Het model achter het duurzaam testlandschap is ingericht zodat pieken en dalen in de testvraag zonder problemen opgevangen kunnen worden zonder stromen te verleggen. Een stroom is de samenwerking tussen de GGD-testlocatie en het verbonden laboratorium dat (dagelijks) monsters ophaalt en verwerkt. Dienst Testen streeft naar een duurzame samenwerking door middel van een vaste set van laboratoria per GGD-regio, die samen de testvraag faciliteren. In het testlandschap kennen we verschillende soorten laboratoria: medische microbiologische laboratoria (MML's) en hoog volume laboratoria (inclusief Eurolaboratoria).

Een vaste set van laboratoria bestaat uit minimaal één MML en één of twee hoog volume laboratoria. Alle laboratoria werken op duurzame testcapaciteit zodat elk laboratorium een buffercapaciteit heeft en de doorlooptijden laag blijven. Door het werken op duurzame capaciteit kunnen:

- MML's een regionale functie vervullen door regionale uitbraken op te vangen zonder dat de doorlooptijd in het gedrang komt. Ook geeft dit MML's tijd en ruimte om te helpen bij ingewikkelde casuïstiek, bijv. het sequencen van monsters, en nieuwe ontwikkelingen.

- Hoog volume laboratoria grote hoeveelheden COVID-testen verwerken én pieken in de testvraag makkelijk opvangen zonder dat de doorlooptijd in het gedrang komt. Door grote hoeveelheden testen op te vangen worden MML's ontlast.

Om bovenstaand te realiseren voert Dienst Testen regie op de stromen van testafname tot testanalyse door middel van de principes van het duurzame testlandschap. Hierbij maken we gebruik van vraag- en aanbod modellen die Dienst Testen ontwikkelt en beheert. Het is de verantwoordelijkheid van Dienst Testen om de verdeling van de testcapaciteit tussen de GGD en laboratoria vast te stellen. De verdeling van monsterstromen onder laboratoria vindt plaats aan de hand van vooraf opgestelde criteria. Deze criteria zijn opgesteld om de testcapaciteit op een eerlijke en transparante manier, vooral ten behoeve van de burger, te verdelen.

Dienst Testen heeft en behoud gedurende dit proces nauw contact met GGD'en en laboratoria, onder andere door de introductie van de tripartite overleggen met de GGD-regio, laboratoria en Dienst Testen. Hierbij wordt zoveel mogelijk gestreefd naar consensus tussen alle partijen in een regio, waarbij de regie en eindverantwoordelijkheid bij Dienst Testen ligt.

In eerste instantie betreft het model uitsluitend de stromen van de PCR-testmethode. Indien andere testmodaliteiten op grotere schaal worden ingezet, dan worden deze ook opgenomen in het model.

{Hier komt een visualisatie van het model te staan}

Tijdspad

Op 1 januari is een convenant getekend door het ministerie van VWS, GGD-GHOR, de GGD'en, RIVM en Dienst Testen. Hierin is afgesproken dat Dienst Testen de Covid-19 testketen, van testactiviteiten tot het benodigde laboratorium en (snel)testcapaciteit, zal coördineren. Als onderdeel hiervan realiseert Dienst Testen voldoende testcapaciteit door de inkoop van testen en testmaterialen en het aanbesteden en contracteren van testafname- en laboratoriumcapaciteit. Dit betekent dat we vanaf dit moment toewerken naar de inrichting van het duurzame testlandschap.

In de komende weken worden alle laboratoria gecontracteerd door Dienst Testen. In deze contracten worden afspraken vastgelegd over de capaciteit die laboratoria gegarandeerd beschikbaar hebben voor de gekoppelde GGD-regio. In deze contracten wordt rekening gehouden met alle scenario's met betrekking tot de testvraag in de komende maanden. Zo worden afspraken gemaakt over maximale aantallen die een laboratorium, wanneer dit nodig is, op moet vangen en verwerken. Om deze maximale aantallen te realiseren zijn er ook afspraken gemaakt over het minimum aantal testen. Dit zodat laboratoria levensvatbaar blijven en hun bedrijfsvoering hierop kunnen inrichten. Indien de testvraag uitblijft, blijft het laboratorium verantwoordelijk over de bedrijfsvoering. Echter, als er afspraken zijn gemaakt over investeringen, dan worden deze uiteraard nagekomen.

Naast aantallen worden ook de door het Ministerie van VWS vastgestelde PCR-tarieven in de contractafspraken opgenomen. Deze tarieven zullen aan het eind van Q1 opnieuw worden opgesteld.

Kwaliteit en samen monitoren van prestaties

In het duurzame landschap wordt er met alle samenwerkende partijen gewerkt aan het behouden en verbeteren van kwaliteit. Vanwege capaciteitsproblemen was het voorheen niet altijd mogelijk om alle

kwaliteits- en veiligheidseisen te handhaven. Het is het streven dat op niet al te lang termijn de COVID-diagnostiek enkel wordt uitgevoerd in laboratoria met een passende accreditatie. Naast de accreditatie eisen, aantallen en tarieven die contractueel worden vastgelegd vindt er een voortdurende dialoog plaats met als doel de kwaliteit en doorlooptijd op het hoogst mogelijke niveau te krijgen. Met de ingang van deze contracten stelt Dienst Testen Key Performance Indicators (KPI's) op. Door het monitoren van deze KPI's streeft Dienst testen naar een uniforme hoge kwaliteit met als doel om de burger zo snel mogelijk van een kwalitatief goede testuitslag te voorzien. De KPI's zijn:

- Verklaring van prestatie door RIVM;
- ISO-certificeringen (ISO 15189/ ISO 17025);
- Rondzendingen (Dienst Testen sluit hierbij zoveel mogelijk aan bij bestaande kwaliteitsprogramma's);
- Audits;
- Gemiddelde doorlooptijd;
- De kwaliteit van operationeel handelen, c.q. het omgaan met incidenten en kwaliteit van communicatie;
- Percentage ontbrekende waarden;
- Percentage onbeoordeelbare monsters.

Stip aan de horizon

Met de introductie en implementatie van het duurzame testlandschap streeft Dienst Testen naar voldoende Nederlandse testcapaciteit, zodat elke burger zich snel kan laten testen. In het duurzame testlandschap werken alle ketenpartners gezamenlijk naar dit doel. Hierbij weten alle ketenpartners wat we van elkaar kunnen verwachten, welke laboratoriumcapaciteit moet worden vrijgehouden, welke kwaliteit moet worden geboden en wat hier financieel tegenover staat.

Een duurzaam testlandschap zorgt daarom voor duidelijkheid en rust bij alle betrokkenen én voor zekerheid bij de burger dat er voldoende laboratoriumcapaciteit is wanneer dat nodig blijkt.